Pierwsza Ławka · zestaw kart pracy · geografia · klasa 5

Dział 2. Krajobrazy Polski

Krajobraz wysokogórski, wyżynny krasowy, nizinny, pojezierny, nadmorski, wielkomiejski, miejsko-przemysłowy i rolniczy; obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Krajobrazy Polski – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	5 zad. 12 pkt
2	**Krajobrazy Polski – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	6 zad. 23 pkt
3	**Krajobrazy Polski – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 12 pkt
4	**Krajobrazy Polski – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	4 zad. 20 pkt
5	**Sprawdzian: Krajobrazy Polski – grupa A** 30 minut · 18 pkt	7 zad. 18 pkt
6	**Sprawdzian: Krajobrazy Polski – grupa B** 30 minut · 18 pkt	7 zad. 18 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 5 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Krajobrazy Polski – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

karta 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 12 pkt

Przypomnij sobie

- **Wysokogórski** – Tatry (u ich podnóża leży Zakopane): piętra roślinności (regiel dolny, regiel górny, kosodrzewina – karłowata sosna, hale, turnie), Rysy 2499 m n.p.m. – najwyższy szczyt Polski, ciepły wiatr halny.
- **Wyżynny krasowy** – Wyżyna Krakowsko-Częstochowska (np. Częstochowa, Ojców): wapienie, jaskinie (np. Jaskinia Łokietka w Ojcowskim Parku Narodowym), ostańce (np. Maczuga Herkulesa), zamki Szlaku Orlich Gniazd.
- **Rolniczy** – Wyżyna Lubelska (np. okolice Lublina i Kazimierza Dolnego): żyzne gleby na lessach, pola uprawne, wąwozy.
- **Nizinny** – Nizina Mazowiecka (np. okolice Łowicza): płaski teren, pola i łąki w dolinach rzek.
- **Wielkomiejski** – Warszawa: wysoka zabudowa, gęsta sieć dróg, usługi.
- **Miejsko-przemysłowy** – Wyżyna Śląska (np. Katowice): kopalnie, huty, hałdy, miasta połączone ze sobą.
- **Pojezierny** – Pojezierze Mazurskie (np. Mikołajki): jeziora polodowcowe (rynnowe – długie i wąskie), pagórki morenowe z kamieniami przyniesionymi przez lądolód ze Skandynawii; największe jezioro Polski – Śniardwy.
- **Nadmorski** – Pobrzeże Słowińskie (np. Łeba): plaże, ruchome wydmy, jeziora przybrzeżne (Łebsko).
- **Dziedzictwo**: parki narodowe (np. Tatrzański, Słowiński, Ojcowski) i obiekty UNESCO (np. Stare Miasto w Warszawie, krzyżacki zamek w Malborku, Puszcza Białowieska, zabytkowa kopalnia w Tarnowskich Górach). Człowiek zmienia krajobraz – buduje drogi i miasta, ale też sprząta hałdy i zakłada parki.

Po Polsce

Maczuga Herkulesa w Ojcowie

kolejka na Kasprowy Wierch

zwiedzanie Jaskini Łokietka

zdjęcia pomagają opisać okolicę

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Jak powstały wąwozy na Wyżynie Lubelskiej?
Less jest miękki – woda deszczowa łatwo go rozmywa i żłobi głębokie wąwozy.

Przykład 2. Skąd na Mazurach tyle jezior?
Lądolód i wody płynące pod nim żłobiły zagłębienia (rynny), a lądolód zostawiał osady; po jego stopieniu zagłębienia wypełniła woda.

Zadania

1 **Połącz krajobraz z charakterystycznym elementem.** ___ / 4 pkt

1. nadmorski	a) ostańce i jaskinie
2. pojezierny	b) wydmy i plaże
3. wyżynny krasowy	c) turnie i kosodrzewina
4. wysokogórski	d) jeziora rynnowe

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Krajobrazy Polski – ćwiczenia podstawowe

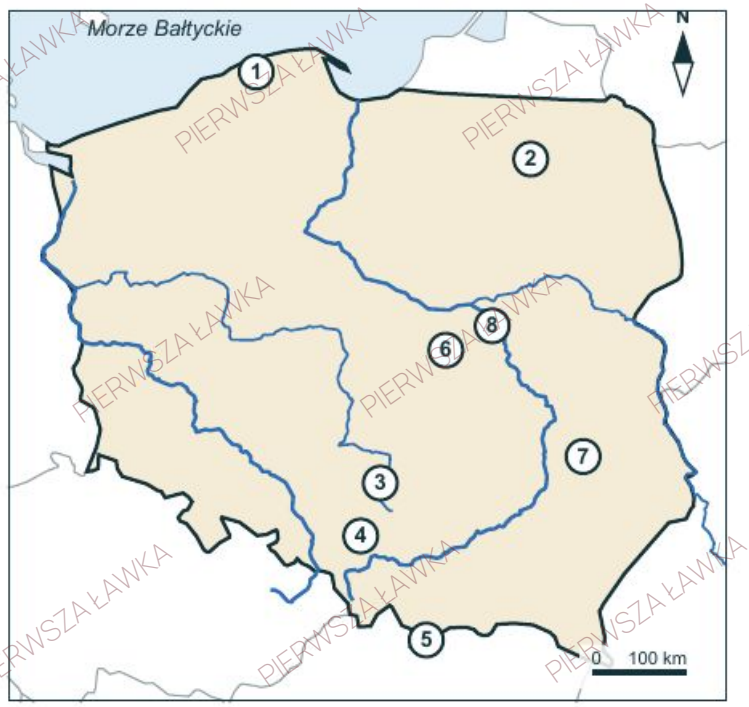
Sprawdzam, czy rozumiem podstawy

karta 2/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 23 pkt

Pamiętaj: opisując krajobraz, patrz po kolei na teren, wody, roślinność i zabudowę.

1 Na mapie numerami oznaczono krainy i miasto. Wpisz właściwy numer. ___ / 8 pkt

Tatry – _____

Pobrzeże Słowińskie – _____

Wyżyna Krakowsko-Częstochowska – _____

Warszawa – _____

Nizina Mazowiecka – _____

Wyżyna Śląska – _____

Pojezierze Mazurskie – _____

Wyżyna Lubelska – _____

2 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 3 pkt

1. Ruchome wydmy występują w Słowińskim Parku Narodowym.	P	F
2. Less jest skałą twardą, odporną na rozmywanie.	P	F
3. W Tatrach występują piętra roślinności.	P	F

Sprawdzian: Krajobrazy Polski – grupa A

30 minut · 18 pkt

karta 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 18 pkt

1 **Połącz krainę z miastem, które w niej leży.** ___ / 3 pkt

1. Nizina Mazowiecka	a) Zakopane
2. Wyżyna Lubelska	b) Łowicz
3. Tatry (u podnóża)	c) Kazimierz Dolny

1 ____ 2 ____ 3 ____

2 **Pagórki morenowe są typowe dla krajobrazu** ___ / 1 pkt

A. pojezierneg**o** **B.** wielkomiejskiego

C. rolniczego **D.** wyżynnego krasowego

3 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. W krajobrazie wielkomiejskim przeważają pola uprawne.	P	F
2. Jeziora rynnowe są okrągłe i płytkie.	P	F
3. Na Nizinie Mazowieckiej leży Warszawa.	P	F

4 **Uzupełnij.** ___ / 2 pkt

1. Ciepły, porywisty wiatr wiejący w Tatrach to _____.
2. Park narodowy, na którego terenie leżą Rysy, to _____ Park Narodowy.

5 **Śnieżka ma 1603 m n.p.m., a miejscowość, z której wyrusza turysta, leży na wysokości 700 m n.p.m. Oblicz wysokość względną.** ___ / 2 pkt

6 **Porównaj krajobraz pojezierny (Pojezierze Mazurskie) z nadmorskim (Pobrzeże Słowińskie) – podaj po trzy cechy każdego z nich.** ___ / 3 pkt

7 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 4 pkt

W Ojcowie

W Ojcowskim Parku Narodowym Tomek zwiedził Jaskinię Łokietka i zobaczył wysoką wapienną skałę – Maczugę Herkulesa. Przewodnik wyjaśnił, że jaskinie powstały, gdy woda przez tysiące lat rozpuszczała skały.

Tekst własny

7.1 **Nazwij krajobraz i wyżynę, na której leży Ojców.** ___ / 2 pkt

7.2 **Podaj dwa inne obiekty (poza jaskinią i Maczugą Herkulesa), które można zobaczyć w tym krajobrazie.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Krajobrazy Polski – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 5

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Krajobrazy Polski – najważniejsze wiadomości – 5 zadań, 12 pkt
- Karta 2: Krajobrazy Polski – ćwiczenia podstawowe – 6 zadań, 23 pkt
- Karta 3: Krajobrazy Polski – utrwalenie – 5 zadań, 12 pkt
- Karta 4: Krajobrazy Polski – w praktyce – 4 zadania, 20 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Krajobrazy Polski – grupa A – 7 zadań, 18 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Krajobrazy Polski – grupa B – 7 zadań, 18 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/geografia-klasa-5-dzial-02-krajobrazy-polski-zestaw